

نور و سایه در طراحی لباس

هدف‌های رفتاری: در پایان این فصل، فراگیر باید بتواند:

- ۱- نقش نور در طراحی لباس را توضیح دهد.
- ۲- چگونگی ایجاد تکنیک (تونالیت) با وسایل متفاوت رنگ آمیزی را توضیح دهد.
- ۳- شیوه‌های اجرای تکنیک (تونالیت) به وسیله‌ی مدادرنگی را بیان کند.
- ۴- محدوده‌های سایه روشن در یک مدل را توضیح دهد.
- ۵- محدوده‌های سایه روشن در یک مدل را از یکدیگر تفکیک کند.
- ۶- شیوه‌های مختلف تکنیک (تونالیت) به وسیله‌ی مداد رنگی را اجرا کند.
- ۷- به وسیله‌ی گواش، لباسی را رنگ آمیزی کند و سایه روشن‌های لازم را اجرا نماید.
- ۸- طرح یک لباس را با تکنیک گواش - مدادرنگی، رنگ آمیزی کند و سایه روشن‌های لازم را اجرا نماید.

نور، سایه و طراحی لباس

بنابراین، آن‌ها با علم به این موضوع که ترسیم یک لباس یک نقاشی نیست در آثار خود به جای نمایش نور و نورپردازی که اغلب از موضوعات اصلی در یک تابلوی نقاشی است بیشتر مایلند به نمایش حجم اندام و انعطاف پارچه و لباس پردازند. براین اساس، گاهی به طور دلخواه از تیره روشنی‌های غیرواقعی نیز استفاده کرده تا بهتر به هدف خود دست یابند.

فراگیران عزیز، باید توجه داشته باشند که طراحی یک لباس، تنها با شناخت کامل طراح از تناسبات، حجم و حرکت اندام، چین و شکن‌ها و انعطاف پارچه به همراه تیره روشنی‌های مناسب و زیبا امکان‌پذیر است و البته، با تمرین و طراحی مداوم به راحتی می‌توان به این شناخت رسید و لباس‌های زیادی را در نهایت زیبایی طراحی کرد.

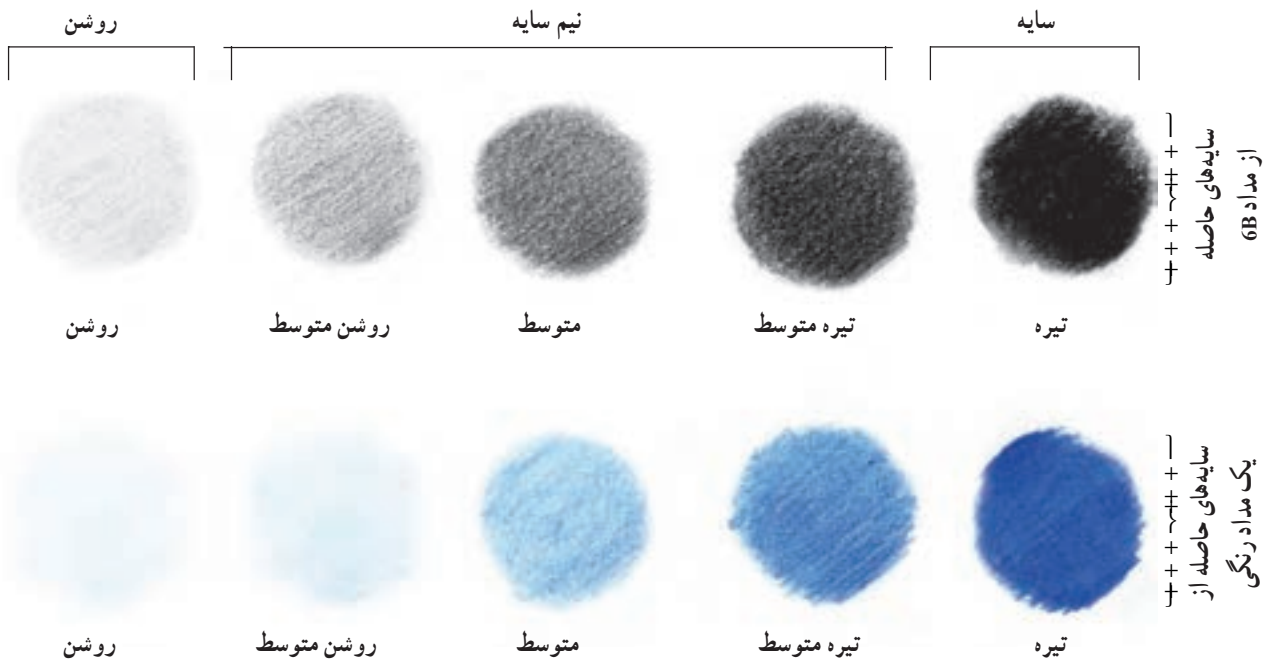
در طراحی از طبیعت و اجسام بی‌جان، نور در ایجاد سایه‌ها و پیدایش حجم اجسام، نقش اساسی دارد. طراحان و نقاشان، برای به تصویر کشیدن فضاهایی کاملاً طبیعی و واقعی، با قرار دادن سوژه در مقابل نور و نورپردازی مؤثر شرایط محیطی مناسبی را فراهم می‌سازند که موجب حضور فیزیکی و قابل لمس اجسام شده، طرح را به شکل طبیعی و واقعی نشان می‌دهد. در این میان، طراحان لباس نیز با به کارگیری عنصر نور و سایه، در ساخت تکنیک‌های متفاوت طراحی لباس توانسته‌اند شیوه‌های بسیار جالبی را به نمایش بگذارند. اما آنچه که بیش از هر چیزی، برای طراحان لباس اهمیت دارد استفاده از نور در ایجاد حجم صحیحی از بدن و نمایش انعطاف پارچه و لباس است.

سطوح سایه روشن

توجه داشته باشید با روی هم قرار دادن لایه‌ها و تنظیم فشار دست بر روی مداد می‌توان درجات مختلف از تیرگی و روشنی به وجود آورد در تصویر ۲-۴ پنج نوع سایه‌ی حاصل شده از یک مداد B ۶ و یک مدادرنگی نشان داده شده است که مهم‌ترین سایه‌هایی هستند که برای انجام سایه‌زنی به آن‌ها نیاز دارید.

قبل از اجرای تکنیک و رنگ‌آمیزی مُدل، ابتدا محدوده‌ی روشن، نیم‌سایه و سایه را با توجه به تابش نور برای نمایش حجم بهتری از اندام و لباس، شناسایی کرده، سپس یکی از شیوه‌های اجرای تکنیک توانالته را انتخاب نمایید و مراحل سایه‌زنی را اجرا کنید. ضمن اجرای مراحل سایه‌زنی (از تیره به روشن)

تصویر ۲-۴ - مهم‌ترین سایه‌هایی که در اجرای سایه‌زنی مورد استفاده قرار می‌گیرند. این سایه با قرار دادن لایه‌ها بر روی یکدیگر و تنظیم فشار دست بر مداد حاصل شده‌اند.

۱ نمایش سطوح روشن - نیم سایه و سایه

در تصویر با خطوط، سطوح سایه روشن یعنی محدوده‌های روشنی - نیم سایه و سایه، از یکدیگر تفکیک شده‌اند. در این کار که بر روی یک تصویر واقعی و یک تصویر طراحی شده انجام گرفته، اثر تابش نور در ایجاد حجم اندام و نمایش ویژگی‌های لباس به خوبی نشان داده شده است (تصویر ۳-۴).

سطوح روشن: هنگامی که از کاغذ سفید برای رنگ‌آمیزی استفاده می‌کنید این کاغذ معرف بیشترین مقدار نور است و اولین و روشن‌ترین سطح را می‌سازد که «سطوح روشن» نامیده می‌شود. در رنگ‌آمیزی با حفظ سفیدی کاغذ، می‌توان سطح روشن را سفید در نظر گرفت که در این صورت تضاد بین روشنی و تیرگی زیاد می‌شود. و یا این که، می‌توان با ایجاد یک لایه‌ی رنگی روشن که به‌طور یکنواخت تمام زمینه را می‌پوشاند سطوح روشن را با یک رنگ روشن معرفی کرد (تصویر ۱-۴). در طراحی لباس، این عمل با توجه به جنسیت پارچه‌ها که موجب انعکاس یا جذب نور می‌شوند صورت می‌گیرد.

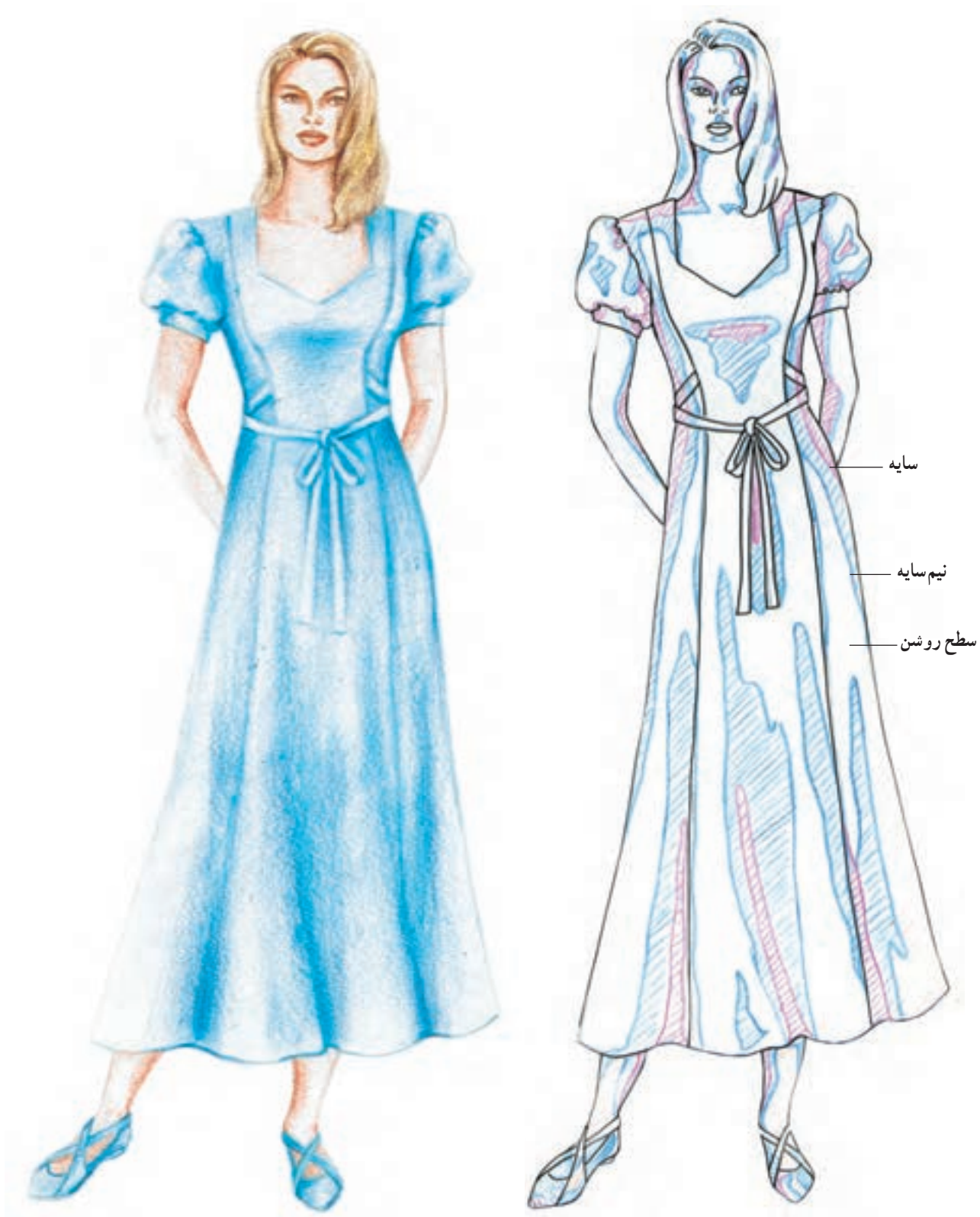
سطوح نیم سایه: فرورفتگی‌های موجود در یک سوژه، موجب به‌وجود آمدن فضاهایی می‌گردد که به دلیل زاویه‌ی آن‌ها نسبت به جهت نور و رسیدن مقداری از نور به آن فضاها، نیم سایه‌ها ایجاد می‌شود. نیم‌سایه‌ها، از درجات مختلف خاکستری بین سفید و سیاه تشکیل شده‌اند. بنابراین، هیچ‌گاه سطوح نیم سایه را به‌طور یکنواخت و یک‌دست رنگ‌آمیزی نکنید. بلکه در این محدوده، درجات مختلف سایه روشن را به‌کار ببرید. در تصویر (۳-۴)، محدوده‌ی نیم‌سایه با رنگ آبی مشخص شده است.

سطوح سایه: محدوده‌هایی هستند که در آن‌ها به دلیل موازی بودن با جهت نور یا قرار گرفتن در پشت سطوح روشن، سایه‌های تیره ایجاد می‌شود. در تصویر ۳-۴ محدوده‌ی سایه با رنگ قرمز مشخص شده است.

○ پس از فراگیری مطالب تمرین ۱ را انجام دهید.

تصویر ۳-۴ - در تصویر محدوده‌ی نیم‌سایه با رنگ آبی و محدوده‌ی سایه با رنگ قرمز مشخص شده است.

تصویر ۴-۴ - نمایش سطوح روشن - نیم سایه و سایه بر روی یک طرح
 (در تصویر محدوده‌ی نیم سایه با رنگ آبی و محدوده‌ی سایه با رنگ قرمز مشخص شده است.)

شیوه‌های رنگ آمیزی در طراحی لباس

بعد از طراحی یک لباس، انتخاب رنگ و یک شیوه‌ی رنگ آمیزی مناسب، مانند تکنیک (تونالیته)^۱، مناسب‌ترین راه برای سایه زدن و نمایش ساختار و انعطاف پارچه، چین‌ها و حجم اندام می‌باشد. این تکنیک که تنها با ایجاد درجات^۲ مختلف و تغییر شدت رنگی (کروما) رنگ‌ها حاصل می‌شود، با هر وسیله و ابزار رنگ آمیزی قابل اجراست به شرط آن‌که، طراح با روش صحیح به کارگیری آن وسایل و همچنین با مراحل سایه زدن یک لباس، کاملاً آشنا باشد. در این فصل نیز با معرفی شیوه‌های به کارگیری مدادرنگی و گواش در تکنیک تونالیته و مراحل سایه زنی، چگونگی رنگ آمیزی یک لباس مورد بررسی قرار گرفته است (تصویر ۵-۴).

● اجرای تکنیک (تونالیته) به وسیله‌ی مدادرنگی

مدادرنگی، از آن دسته ابزاری است که در اجرای شیوه‌های مختلف تکنیک تونالیته قابلیت‌های فراوانی دارد و اجرای این تکنیک، به وسیله‌ی مدادرنگی با دو روش امکان پذیر است.

● شیوه‌ی تک رنگی: در این روش، با استفاده از یک رنگ و تغییر فشار دست بر مداد، درجات تیره و روشن آن رنگ بر روی طرح حاصل می‌آید و سایه روشن نسبت به سفیدی کاغذ درجه بندی می‌شود.

● مدادرنگی

● کاغذ تحریر سفید (A4)

● تضاد تیره و روشن

تصویر ۵-۴ - رنگ آمیزی یک طرح به شیوه‌ی تک رنگی

۱- درجات مختلف رنگی از روشن‌ترین تا تیره‌ترین درجه‌ی مربوط به یک رنگ را «تونالیته» آن رنگ می‌نامند.

۲- یکی از درجات تیره یا روشن یک رنگ که از طریق غیراشباع کردن رنگ حاصل می‌شود.

● شیوهی دو لایه: در این روش، با بهره‌گیری از تضاد کیفیت یا اشباع رنگ با قرار دادن رنگ‌ها بر روی یکدیگر و لایه لایه کردن آن‌ها، علاوه بر ایجاد رنگ‌های جدید می‌توان موجب تغییر رنگ مایه‌ها و شدت رنگی شد. شیوهی رنگ‌آمیزی دو لایه را می‌توان به چهار طریق زیر اجرا کرد:

الف - با پوشش دادن یک رنگ با درجه متوسط تا تیره به وسیله‌ی یک مداد سفید. این عمل، سایه روشن را درخشان کرده، سطح کار را صاف و لغزنده می‌نماید. همچنین باعث افزایش شدت رنگی می‌شود (تصویر ۴-۵).

ب - با پوشش دادن هر رنگ با خاکستری و سیاه که به موجب آن، سایه روشن تیره می‌شود و شدت رنگی کاهش می‌یابد (تصویر ۴-۶).

ج - با پوشش دادن یک رنگ با رنگ همجوار. این عمل تغییراتی را در رنگ اصلی و شدت رنگ ایجاد می‌کند (تصویر ۴-۷).

د - پوشش دادن یک رنگ با رنگ‌مایه‌ی مکملش که موجب پدید آمدن رنگ جدید و کاهش شدت رنگی می‌شود (تصویر ۴-۸).

- مداد رنگی
- کاغذ تحریر سفید (A4)
- تضاد اشباع رنگ

تصویر ۴-۶ - رنگ‌آمیزی یک طرح به شیوهی دو لایه با پوشش دادن یک رنگ متوسط تا تیره با مداد سفید

- مدادرنگی
- کاغذ تحریر سفید (A4)
- تضاد اشباع رنگ

تصویر ۷-۴ - رنگ آمیزی به شیوهی دو لایه با پوشش دادن هر رنگی با خاکستری و سیاه

- مدادرنگی
- کاغذ تحریر سفید (A4)
- تضاد تیره و روشن
- تضاد اشباع رنگ

تصویر ۸-۴ - رنگ آمیزی به طریق پوشش دادن یک رنگ با رنگ همجوارش

- مدادرنگی
- کاغذ تحریر سفید (A4)
- تضاد مکمل
- تضاد اشباع رنگ

تصویر ۹-۴ - رنگ آمیزی به طریق پوشش دادن یک رنگ با رنگ مکملش

طریقه سایه زدن یک طرح لباس به وسیله مداد رنگی

در رنگ آمیزی و سایه زدن این طرح، از شیوهی دو لایه با پوشش دادن یک رنگ با رنگ همجوار (آبی - سبز آبی) استفاده شده است.

۱

۳

۴

۱ با توجه به جهت تابش نور که از رویه روست، نقاط برجستهی چهره مانند پیشانی، استخوان و نوک بینی، گونه‌ها و چانه، در سطوح روشن و فرورفتگی‌های موجود در چهره مانند کناره‌های چهره، پلک‌ها و زیر گونه‌ها، زیر بینی، زیر لب‌ها و زیر چانه در محدوده‌ی نیم‌سایه و فضاهای نزدیک به موها و گوشه‌های داخلی پلک‌ها و سوراخ‌های بینی، در محدوده‌ی سایه قرار می‌گیرند. گردن را مانند یک استوانه در نظر بگیرید که در کناره‌های آن محدوده‌ی سایه و نیم‌سایه ایجاد می‌شود.

۲ چین و شکن‌های مو، در ایجاد محدوده‌های سایه روشن نقش اساسی دارد و هر مویی با توجه به مدل آن دارای سایه روشن‌های خاص است ولی به‌طور کلی، می‌توان فضای بالای سر و برجستگی تاب و جعد دسته‌های موها را در محدوده‌ی روشن، و موهایی را که در اطراف چهره و گردن قرار می‌گیرند و فرورفتگی‌های جعد مو را در محدوده‌ی نیم‌سایه، و فضاهای زیرین همین دسته از موها

را در محدوده‌ی سایه قرار داد.

۳ نقاط زیر دست و زیر آستین، سرشانه و فرورفتگی‌های چین‌های آستین در مناطق سایه و نیم‌سایه و از طرفی نقاط روی دست و روی آستین و برجستگی‌های چین در محدوده‌ی روشن قرار می‌گیرند. شایان توجه است نقاطی از اندام و لباس که در محدوده‌ی سایه قرار دارند نهایتاً با نوک تیز یک مداد تیره رنگ و با خطوط محکم و پررنگ، مشخص می‌شوند.

۴ برجستگی سینه موجب فرورفتگی‌هایی در کناره‌ها و زیر سینه می‌شود که بدین ترتیب، محدوده‌های سایه روشن را از یکدیگر تفکیک می‌کند.

۵ سایه روشن در فضاهای ایجاد شده از چین و شکن‌ها، در ایجاد فرم و شکل صحیح از یک چین، نقش اساسی دارد و موجب می‌شود تا انعطاف و ساختار پارچه به‌خوبی نمایان گردد.

۶ مناطق داخلی پاها در سایه و نیم‌سایه قرار می‌گیرند و کناره‌های خارجی آن‌ها، دارای سطوح روشن هستند. البته گاهی به دلیل حجم استوانه‌ای پاها و دست‌ها می‌توان کناره‌های خارجی آن‌ها را با نیم‌سایه‌ای بسیار کم‌رنگ و ملایم، رنگ آمیزی کرد.

۲

۵

۶

۲

۱

- ۱ به وسیله مداد، طرح خطی مدل را رسم کنید. توجه داشته باشید برای جلوگیری از کثیف شدن سطح کار در اثر مالش دست، تا حد امکان طرح خطی را کم رنگ رسم کنید و یا از مدادهایی با نوک سخت مانند H و F، برای طراحی استفاده نمایید.
- ۲ رنگ‌های مناسب برای رنگ آمیزی پوست، مو و لباس را از میان رنگ‌ها جدا کنید. در این مرحله، به وسیله رنگ‌هایی که دارای درجه‌ی روشن‌تری نسبت به سایر رنگ‌ها هستند سطح کار را به طور یکنواخت و یک دست رنگ آمیزی کنید. دقت داشته باشید که ضمن رنگ کردن موضوع با رعایت نکاتی مانند تنظیم فشار دست بر روی صفحه‌ی کار، طرز گرفتن مداد و حرکت مناسب دست و کُند کردن نوک مداد، می‌توان به راحتی یک سطح را به صورت یکنواخت رنگ آمیزی کرد.
- ۳ پس از شناسایی محدوده‌ی نیم سایه، با استفاده از رنگ‌های متوسط سایه‌های مقدماتی را ایجاد کنید تا حجم بدن و چین و شکن‌های لباس مشخص شود.
- ۴ با استفاده از رنگ‌های تیره و نیز، با فشار بیشتر دست بر نوک مدادهایی با رنگ متوسط، می‌توان این درجه تیره از رنگ را به دست آورد. مراحل سایه زدن را با قرار دادن لایه‌های متعدد بر روی هم، دنبال کنید تا به تیرگی دلخواه برسید.
- ۵ با نوک تیز تیره‌ترین مداد، خطوط کناری و اصلی طرح و برش‌ها را محکم و پر رنگ کنید.

۳

۵

۴

● پس از فراگیری مطالب، تمرین ۲ و ۳ را انجام دهید.

- مداد رنگی
- مقوای اشتنباخ ۱۲×۱۷
- ترکیب بندی رنگ های سرد
- تضاد اشباع رنگ

(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

تصویر ۱۰-۴ - مراحل رنگ آمیزی یک طرح با تکنیک (تونالیته) به شیوهی دو لایه

طریقه‌ی سایه زدن یک مدل به وسیله‌ی گواش

استفاده از گواش به منظور رنگ‌آمیزی یک طرح، اگر چه به آسانی کار با مدادرنگی نیست ولی جذابیت و زیبایی حاصل از انجام آن، به اندازه‌ی کار با مدادرنگی است. ناگفته نماند که استفاده از گواش، مزیت قابل توجه‌ای دارد و آن، ترکیب آسان رنگ‌ها با یکدیگر و به دست آوردن رنگ‌های متعدد است که در نتیجه‌ی آن می‌توانید در انتخاب، ترکیب و هماهنگی رنگ‌ها با یکدیگر، بسیار آزادانه عمل کنید.

به کارگیری تکنیک تونالیته در ایجاد سایه روشن، با استفاده از درجات روشن تا تیره‌ی یک رنگ، روش مناسبی برای رنگ‌آمیزی یک طرح لباس با گواش است.

قبل از رنگ‌آمیزی، نکات زیر را مورد توجه قرار دهید. ● از مقواها و قلم‌موهای مخصوص کار با گواش استفاده کنید.

● غلظت رنگ، متناسب با طریقه استفاده از آن در

رنگ‌آمیزی می‌تواند، کم، متوسط و زیاد باشد. رنگ رقیق شده با غلظت کم برای رنگ‌آمیزی سطوحی که دارای شفافیت و لطافت هستند مانند مو و پوست بدن به کار برده می‌شود و در رنگ‌آمیزی سطوحی که در طرح دارای ضخامت هستند و جسمی بودن سوژه را نشان می‌دهند می‌بایست از رنگ‌های جسمی با غلظت متوسط استفاده نمود مانند رنگ‌آمیزی لباس و کفش. همچنین غلظت زیاد رنگ، کار رنگ‌آمیزی یک سطح وسیع را دشوار می‌سازد ولی برای رنگ‌آمیزی قسمتی از طرح که دارای برجستگی است مانند گل‌های یک پارچه‌ی گیپور می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

یک طرح رنگ‌آمیزی شده

برای رنگ‌آمیزی پوست به توضیحات تصاویر زیر توجه نمایید.

۲

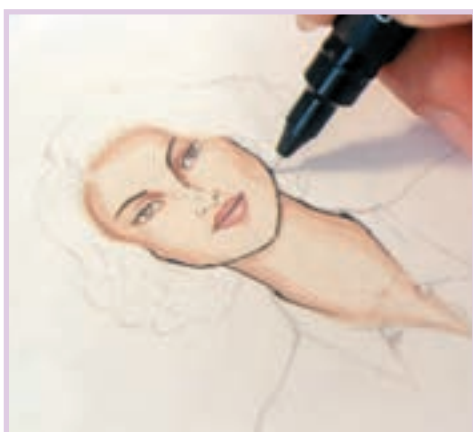
تیره نمودن محدوده‌ی نیم سایه با درجه‌ی تیره‌تری از رنگ پوست و قلم‌موی نمره‌ی ۳

۱

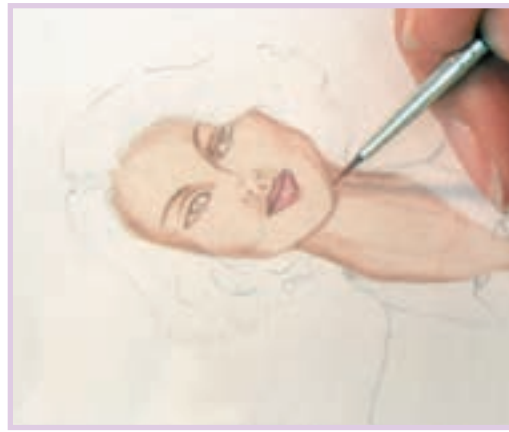
رنگ‌آمیزی پوست با رنگ رقیق شده و قلم‌موی نمره‌ی ۵

۴

محکم نمودن خطوط با روان‌نویس

۳

طراحی خطوط ظریف چهره و تیره نمودن محدوده‌های سایه با قلم‌موی نمره‌ی ۱

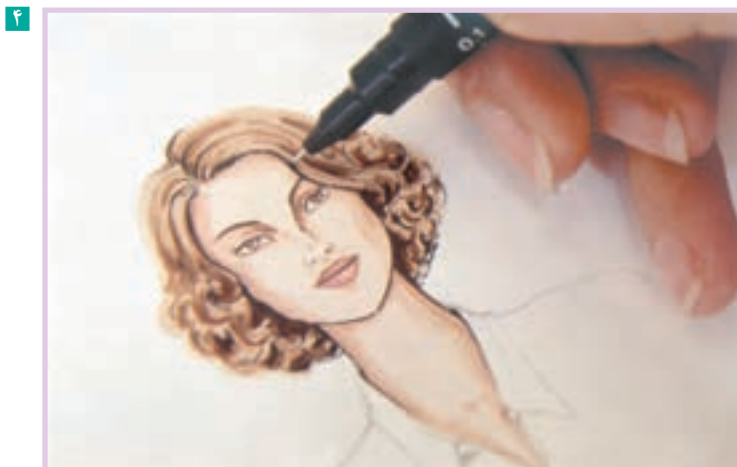
یک طرح رنگ آمیزی شده

توجه: طراحى و رنگ آمیزی موها، برای نشان دادن حالت و ویژگی خاص آن که حاکی از مدل و لطافت موهاست نیاز به دقت و تمرین بیشتری دارد. شناسایی درست مناطق سایه، نیم سایه و سطوح روشن با توجه به مدل مو و طریقه‌ی صحیح سایه زدن، از مؤثرترین عوامل برای نمایش ویژگی‌های مو می باشد.

۱ بعد از رسم طرح خطی مدل، رنگ مناسب پوست و مو را ساخته، رقیق کنید. سپس زمینه‌ی کار را با قلم موی نمره ۵ به صورت یکنواخت رنگ آمیزی نمایید. در انجام این کار، سرعت عمل داشته باشید تا زمینه، به طور یک دست رنگ آمیزی شود.

۲ درجه تیره‌تری از رنگ پوست و مو را به دست آورده، محدوده‌های نیم سایه را با قلم موی نمره ۳ رنگ آمیزی کنید. ۳ با قلم موی نمره ۱ خطوط ظریف چهره و محدوده‌های سایه در چهره و مو را مشخص کرده، سایه بزنید. ۴ در این مرحله، برای محکم کردن خطوط و انجام مرحله تکمیلی رنگ آمیزی از روان نویس استفاده کرده، خطوطی را که در مناطق تیره قرار گرفته اند محکم و پررنگ کنید.

تیره‌ترین درجه مربوط به رنگ پوست و مو بهره گرفت و محدوده‌های مربوط را رنگ آمیزی کرد (تصویر ۱۱-۴).

در شیوه‌ای دیگر می‌توان با حفظ سفیدی متن، سایه روشن‌ها را درجه بندی کرد و در نهایت، به جای روان‌نویس از

تصویر ۱۱-۴ — نمایش سایه روشن‌های مو و چهره با در نظر گرفتن سفیدی متن به وسیله‌ی گواش رقیق شده

- گواش، روان نویس
- مقوای فابریانو ۱۷×۱۲
- تضاد اشباع و غیر اشباع
- تضاد تیره و روشن

نوار رنگ‌های مورد استفاده در رنگ آمیزی لباس

تصویر ۱۲-۴ - یک طرح رنگ آمیزی شده با تکنیک (تونالیته) به وسیله‌ی گواش

۵

۶

۵ طرح خطی مدل را بر روی مقوای مناسب کپی کرده، سپس، رنگ موردنظر را آماده کنید. قبل از رنگ آمیزی، از متناسب بودن غلظت رنگ اطمینان حاصل کنید. حالا زمینه را با قلم موی نمره ۶ به طور یکنواخت رنگ آمیزی نمایید.

۶ طبق مراحل سایه زنی برای ایجاد حجم، در محدوده‌ی نیم سایه به وسیله‌ی قلم موی نمره ۴ یک درجه متوسط و در محدوده‌ی سایه با قلم موی نمره ۲ یک درجه تیره از رنگ زمینه قرار دهید. مراحل کار را سریع و قبل از خشک شدن لایه‌های زیرین انجام دهید تا رنگ‌های لایه‌ها با یکدیگر ادغام شده، نمای بهتری از سایه‌ها و نیم‌سایه‌ها حاصل شود.

۷ در این مرحله، با محکم کردن خطوط اصلی طرح به وسیله‌ی روان‌نویس، می‌توان کار را به اتمام رسانید.

۷

● پس از فراگیری مطالب، تمرین ۲ و ۳ را انجام دهید.

شیوه‌ی سایه‌زدن یک مُدل به وسیله‌ی گواش — مدادرنگی

گاهی به‌کارگیری چند وسیله در اجرای یک تکنیک، بهترین راه برای سرعت بخشیدن به کار است. در این شیوه، از گواش برای رنگ‌آمیزی زمینه و از مدادرنگی برای ایجاد سایه روشن استفاده می‌شود.

یک طرح رنگ‌آمیزی شده

۲

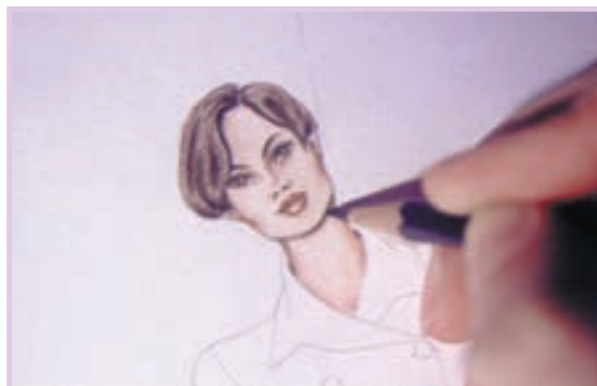
۱

۴

۳

۵

- ۱ یک لایه رنگ پوست با گواش رقیق شده بر روی زمینه ایجاد کنید.
- ۲ به وسیله‌ی گواش رقیق شده، درجه روشنی از رنگ مو را بسازید و زمینه را رنگ‌آمیزی کنید.
- ۳ خطوط اصلی چهره را، به وسیله‌ی مدادرنگی با درجه تیره‌ای از رنگ زمینه محکم و پُررنگ کنید.
- ۴ محدوده‌های نیم‌سایه و سایه را به وسیله‌ی مدادرنگی با درجات متوسطی از رنگ زمینه رنگ‌آمیزی کنید. نوک تیز مداد و فشار ملایم دست، در ایجاد سایه‌های یکدست و لطیف مؤثر است.
- ۵ از میان مدادهای رنگی، درجه متوسطی از رنگ موی زمینه را جدا کرده، دسته‌ها و خطوط اصلی مدل مو را مشخص سازید.

- گواش، مداد رنگی
- مقوای فابریانو ۱۷×۱۲
- تک رنگی گرم
- تضاد کیفیت (غیراشباع)

نوار رنگ‌های مورد استفاده در رنگ‌آمیزی لباس

تصویر ۱۳-۴ - یک طرح رنگ‌آمیزی شده با تکنیک (تونالیته) به وسیله‌ی گواش - مداد رنگی

۶

۷

۸

۶ پس از شناسایی سطوح روشن و نیم سایه با توجه به مدل مو، به وسیله نوک تیز مداد رنگی، محدوده‌ی نیم سایه را رنگ آمیزی کنید. حرکت دست و فشار ملایم مداد، در ایجاد سایه‌های لطیف و نرم بسیار مؤثر است.

۷ محدوده‌های تیره را که در واقع قسمت‌های زیرین و داخلی موهاست با رنگی تیره از درجات رنگ مو، رنگ آمیزی کرده، خطوط مدل و دسته‌های مو را محکم و پررنگ نمایید.

۸ به وسیله‌ی گواش با غلظت مناسب زمینه را با رنگ دلخواه به صورت یکنواخت رنگ آمیزی کنید. چنانچه طرح خطی به سبب رنگ آمیزی زمینه محو گردید پس از خشک شدن لایه‌ی رنگی مجدداً با مداد، خطوط مدل را بر روی زمینه‌ی رنگ آمیزی شده طراحی کنید.

۹ پس از خشک شدن زمینه، برای سایه روشن از مدادهای رنگی که دارای درجات تیره‌ای از رنگ زمینه هستند استفاده کرده، مناطق سایه و نیم سایه را رنگ آمیزی کنید تا حجم اندام و چین و شکن‌های لباس مشخص گردد.

۱۰ خطوط اصلی طرح را با تیره‌ترین درجه رنگی از رنگ زمینه یا با رنگ سیاه، پررنگ و محکم کنید.

۱۰

۹

● پس از فراگیری مطالب تمرین ۵ را انجام دهید.

- ۱- نقش نور در طراحی لباس را توضیح دهید.
- ۲- تکنیک (تونالیت) چگونه اجرا می‌شود؟
- ۳- شیوه‌های اجرای تکنیک (تونالیت) به وسیله‌ی مدادرنگی را توضیح دهید.
- ۴- شیوه‌ی دو لایه در تکنیک (تونالیت)، به چند طریق اجرا می‌شود؟ توضیح دهید.
- ۵- محدوده‌های سایه روشن را نام ببرید و درباره‌ی آن‌ها توضیح دهید.
- ۶- مزیت استفاده از گواش در رنگ‌آمیزی را بیان کنید.

● تمرین

- ۱- بر روی چند تصویر واقعی یا تصویر طراحی شده محدوده‌های سایه روشن را از یکدیگر تفکیک کنید.
- ۲- طرح خطی از یک مدل را رسم کرده، سپس به وسیله‌ی مدادرنگی، شیوه‌ی تک رنگی تکنیک (تونالیت) را بر روی آن اجرا نمایید.
- ۳- چهار روش رنگ‌آمیزی به شیوه‌ی دو لایه را به وسیله‌ی مدادرنگی اجرا کنید.
- ۴- لباسی را طراحی کرده، سپس به وسیله‌ی گواش با اجرای تکنیک (تونالیت) آن را رنگ‌آمیزی نمایید.
- ۵- لباسی را طراحی کرده، سپس به وسیله‌ی گواش و مدادرنگی، آن را رنگ‌آمیزی کنید.

● پروژه

برای تهیه و تنظیم یک آلبوم کار در طول سال، هنرجویان باید با توجه به مطالب آموخته شده در این فصل، طبق موضوعات داده شده به اجرای پروژه بپردازند.

مقوله‌هایی مناسب رنگ‌آمیزی با مدادرنگی و گواش، در قطع 25×35 سانتی‌متر تهیه کنید و طرح خطی شش طرح لباس را بر روی آن طراحی نمایید و برای رنگ‌آمیزی و سایه زدن طرح‌ها، یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید.

به وسیله‌ی مدادرنگی و اجرای شیوه‌ی دو لایه مکمل‌ها، با در نظر داشتن همجواری رنگ‌های سرد و گرم در ترکیب‌بندی رنگ تکه‌های لباس

به وسیله مدادرنگی و اجرای شیوه‌ی تک رنگی با در نظر داشتن تضاد تیره و روشن در ترکیب‌بندی رنگ تکه‌های لباس

– به وسیله‌ی گواش و اجرای تکنیک (تونالیت) با در نظر داشتن تضاد رنگ‌های اشباع و غیراشباع در ترکیب‌بندی رنگ تکه‌های لباس

– به وسیله‌ی گواش اجرای تکنیک (تونالیت) با در نظر داشتن رنگ‌های فام و بی‌فام، در ترکیب‌بندی رنگ تکه‌های لباس

– به وسیله‌ی گواش و اجرای تکنیک (تونالیت) با در نظر داشتن تضاد همزمانی در ترکیب‌بندی رنگ تکه‌های لباس